شناسه	قانون، مقررات و رویه اجرایی- دستور جلسه شماره ۱	تاریخ	۱۴۰۴/۰۷/۰۷
عنوان	بررسی علل و پیامدهای رسوب کالا در گمرکات کشور و ارائه بسته راهکارهای عملیاتی برای رفع آن		
مرجع طرح	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران		

شرح دستور

مقدمه:

در جهان امروز که اقتصاد کشورها به‌شدت به تعاملات تجاری و مبادلات بین‌المللی وابسته شده‌اند، نقش گمرک به‌عنوان شاهرگ حیاتی تجارت در ساماندهی ورود و خروج کالاها، بیش از هر زمان دیگری برجسته شده است. کارآمدی و سلامت عملکرد گمرکات، نه‌تنها ضامن تسهیل و تسریع فرآیندهای تجاری است، بلکه پشتیبان اصلی زنجیره تأمین و استمرار تولید به شمار می‌آید و هرگونه اختلال یا کندی در این مسیر، نه‌تنها هزینه‌های سنگین انبارداری و نگهداری را به فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان تحمیل می‌کند، بلکه با ایجاد وقفه در زنجیره تأمین، به افزایش هزینه‌های تولید و درنهایت افزایش قیمت تمام‌شده محصولات منجر می‌شود. این افزایش هزینه‌ها، به‌طور مستقیم توان رقابتی تولیدات داخلی را در بازارهای داخلی و خارجی کاهش داده و فشار مضاعفی را بر مصرف‌کنندگان وارد می‌سازد. از زاویه‌ای دیگر، تجربه تلخ انفجار بندر شهید رجایی، ابعاد فاجعه‌آمیز معضل انباشت بی‌ضابطه کالاها در گمرکات کشور را نمایان ساخت و ضرورت بازنگری و اصلاح جدی در روندهای جاری را بیش‌ازپیش آشکار نمود.

در این راستا، به مرکز بهبود کسب‌وکار اتاق ایران، **تدوین گزارش "آسیب شناسی در خصوص علل و دلایل رسوب کالا در گمرکات کشور و ارائه راهکارهای عملیاتی برای رفع آن"** در دستور کار خود قرار داده است و ضمن بررسی علل و عوامل اصلی رسوب کالا در گمرکات کشور و پیامدهای بروز این پدیده، بر اساس اظهارات فعالان اقتصادی و به استناد مجموعه نشست‌هایی که در خصوص عوامل زمینه ساز رسوب کالا در کارگروه‌های تخصصی شورای گفتگو و کمیته حمایت از کسب‌وکار طی سال‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و شش ماهه ۱۴۰۴ برگزار شده است، سعی دارد بسته راهکارهای عملیاتی برای رفع معضل انباشت کالاها در گمرکات کشور را به تصمیم‌گیران کشور ارائه دهد.

بخش اول: عوامل اثرگذار بر رسوب کالاها در گمرکات کشور

الف. عوامل اثرگذار بر رسوب کالا در سطح کلان

رسوب کالا در گمرکات، یک مسئله چندوجهی است که به دلایل مختلفی رخ می‌دهد. در یک نگاه کلی می‌توان گفت که عدم انسجام نهادی و فرآیندی در حوزه تجارت عامل اصلی انباشت کالاها در بنادر کشور محسوب می‌شود. از یک سو، **تعدد نهادهای دخیل در حوزه تجارت و نبود هماهنگی میان آن‌ها از عدم انسجام نهادی در فرآیند تجارت حکایت می‌کند**. بر اساس مطالعه‌ای که توسط گمرک انجام شده است، فرآیندهای تجاری کشور تحت تأثیر ۴۵ قانون، ۱۵ کنوانسیون، ۲۷ سازمان همجوار، ۱۶ رویه بازرگانی، ۲۳ نوع عوارض و ۲۲ سازمان مجوز دهنده قرار دارد

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

که این پراکندگی و تداخل وظایف، چالش هماهنگی میان دستگاه‌ها را به وجود آورده و بر فعالیت تجار و شرکت‌های بازرگانی تأثیر منفی داشته است. از سوی دیگر، **بروکراسی پیچیده و طولانی در گمرکات، یک مانع اصلی فرار روی فعالیت‌های تجاری کشور بوده است.** بر اساس شاخص عملکرد لجستیک (LPI) در سال ۲۰۲۳، ایران در زیر شاخص **کارایی تشریفات گمرکی** که سرعت، سادگی و پیش‌بینی‌پذیری فرایندهای گمرکی و سایر تشریفات مرزی را ارزیابی می‌کند، در جایگاه نامطلوب ۱۱۰ از میان ۱۳۹ کشور قرار دارد، درحالی‌که امارات و ترکیه به ترتیب با کسب جایگاه ۱۴ و ۴۷ به بهبودهای قابل توجه‌ای در سرعت و کیفیت تشریفات گمرکی دست‌یافته‌اند.

نمودار ۱- جایگاه ایران و کشورهای همسایه در زیر شاخص کارایی تشریفات گمرکی در سال ۲۰۲۳

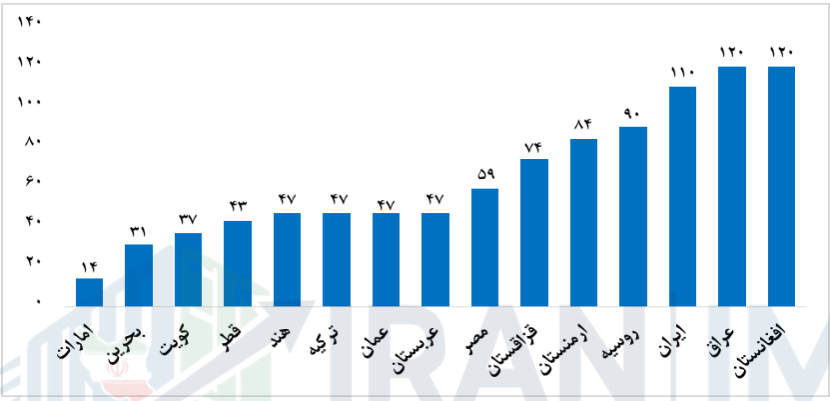

Sourse: Logistics Performance Index (LPI), 2023

همچنین، به استناد آخرین گزارش فضای کسب‌وکار بانک جهانی در سال ۲۰۲۰، جایگاه ایران در زیر شاخص **تجارت فرامرزی** نامساعد ارزیابی می‌شود، چراکه ایران در سطح جهان در شاخص تجارت فرامرزی جایگاه ۱۲۳ از میان ۱۹۰ کشور را به خود اختصاص داده است و در سطح منطقه نیز در بین ۲۴ کشور، جایگاه ۱۶ را نصیب خود کرده است، درحالی‌که ترکیه در این شاخص با کسب جایگاه ۴۴ و امارات با کسب جایگاه ۹۲ در وضعیت برتری نسبت به ایران قرار گرفته‌اند. از زاویه‌ای دیگر، **زمان مورد نیاز برای انطباق اسنادی**[۱] که نشانگر زمان لازم برای فرآیندهای اداری و بوروکراتیک مربوط به تکمیل و تطبیق مدارک تجاری، گمرکی و سایر مجوزهای لازم است و **زمان مورد نیاز برای انطباق مرزی**[۲] که نشانگر زمان لازم برای کنترل‌های فیزیکی، بازرسی کالا، ترخیص گمرکی و رعایت مقررات مربوط به عبور کالا از مرز می‌شود، برای ایران ۴۰ ساعت و ۱۴۱ ساعت است، درحالی‌که برای ترکیه ۲ ساعت و ۷ ساعت و برای امارات ۱۲ ساعت و ۵۴ ساعت است. این آمار حاکی از بروکراسی پیچیده در حوزه تجارت و وجود گلوگاه‌های

[۱] زمان و هزینه لازم برای اخذ مدارک، رسیدگی به اسناد و ارائه آنها به مراجع ذی‌ربط را شامل می‌شود.

[۲] زمان و هزینه لازم برای انجام تشریفات گمرکی و سایر بازرسی‌های مرزی است که کالا در محل مرز یا بندر باید از آنها عبور کند.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

متعدد در فرآیند تجارت کشور دارد. **شایسته ذکر است که تنها گمرک مسئول شکل‌گیری وضعیت فعلی نیست؛ بلکه در این مسیر، مجموعه‌ای از نهادهای مختلف از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی و دیگر دستگاه‌ها دخیل می‌باشند. پراکندگی وظایف و تداخل اختیارات میان این نهادها باعث پیچیدگی و کندی روند تجارت خارجی شده است.**

نمودار ۲- جایگاه ایران و برخی از کشورهای همسایه در زیر شاخص تجارت فرامرزی در سال ۲۰۲۰

Sourse: Doing Business, 2020.

جدول ۱-مقایسه هزینه و زمان تجارت فرامرزی در ایران و برخی از کشورهای همسایه در سال ۲۰۲۰

شرح	صادرات		واردات		رتبه تجارت فرامرزی
	زمان لازم برای انطباق مرزی (ساعت)	زمان لازم برای انطباق اسنادی (ساعت)	زمان لازم برای انطباق مرزی (ساعت)	زمان لازم برای انطباق اسنادی (ساعت)	
ارمنستان	۲۷	۲	۳	۲	۴۳
ترکیه	۱۰	۴	۷	۲	۴۴
عمان	۲۸	۷	۳۹	۷	۶۴
هند	۵۲	۱۲	۶۵	۲۰	۶۸
بحرین	۵۹	۲۴	۴۲	۶۰	۷۷
عربستان	۳۷	۱۱	۷۲	۳۲	۸۶
امارات	۲۷	۵	۵۴	۱۲	۹۲
روسیه	۶۶	۲۵	۳۰	۴۳	۹۹
قطر	۲۵	۱۰	۴۸	۷۲	۱۰۱
قزاقستان	۱۰۵	۱۲۸	۲	۶	۱۰۵
ایران	۱۰۱	۳۳	۱۴۱	۴۰	۱۲۳

Sourse: Doing Business, 2020

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com @iranimpex (t.me/iranimpex)

باید در نظر داشت که از سال ۱۳۹۷ به‌واسطه نقض برجام و بازگشت دور جدیدی از تحریم‌ها، زنجیره‌ای از مسائل و چالش‌های جدیدی در حوزه تجارت ایجاد شده است که بر این عدم انسجام نهادی و فرایندی در امر تجارت در ابعاد گسترده‌ای افزوده است. ریشه اصلی این مسائل و چالش‌های جدید نیز به **"کمبود منابع ارزی و مشکل تأمین و تخصیص ارز برای واردات"** و **"تغییرات مکرر در سیاست‌های تجاری و ارزی"** باز می‌گردد. لازم به ذکر است در این شرایط نابسامان ارزی رخ داده، اگرچه گمرک سعی بر تسهیل فرآیندهای تجاری داشته و واردکنندگان نیز مطابق با اصول گمرک به واردات اقدام کرده‌اند، اما وضع مقررات متعدد در حوزه تجارت و ارز و تغییرات مکرر در قوانین و مقررات این حوزه علاوه بر آنکه منجر به مداخله بانک مرکزی و دیگر دستگاه‌ها در حوزه مقررات‌گذاری تجارت شده است، اجرای تشریفات گمرکی را برای گمرکات کشور بسیار دشوار و زمان‌بر ساخت ساخته است و به رسوب کالا در بنادر و گمرکات کشور شدت بخشیده است. به‌عنوان‌مثال، بازنگری و اصلاح **قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز** در سال ۱۴۰۰، اگرچه باهدف مقابله مؤثرتر با قاچاق و فعالیت‌های غیرقانونی در دستور کار سیاست‌گذاران قرار گرفت، اما در ویرایش اصلاح شده قانون رویکردهای بدبینانه و کنترل‌گر به فعالیت‌های تجاری به‌طور چشمگیری تشدید شده است. این نگرش سختگیرانه باعث شده تا فرآیند واردات رسمی با محدودیت‌ها و پیچیدگی‌های فراوان روبرو شود، به‌طوری‌که بر اساس مفاد این قانون، اختیار کامل به بانک مرکزی برای نظارت بر منشأ ارز و صدور مجوزهای تخصیص و تأمین ارز واردات داده شده است که نتیجه این امر نیز طولانی‌تر شدن زمان تأمین ارز و در پی آن کندی و دشواری بیشتر در روند ترخیص کالاها بوده است.

به عنوان مثال دیگر، **آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی**، با توجه به گذشت بیش از ۱۲ سال از تصویب و ابلاغ اگرچه در برخی از سال‌ها به صورت جزئی و موردی اصلاح شده است، لیکن آیین‌نامه فعلی پاسخگوی نیازهای روز و شرایط پیچیده اقتصادی کشور نیست و خلأهای مقرراتی و شیوه اجرای برخی از مواد آن موجب بروز مشکلات و تأخیرهای غیرضروری در روند ترخیص کالاها شده است. همچنین، تحولات گسترده در عرصه تجارت خارجی و پیشرفت فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، بازنگری و اصلاح آیین‌نامه را ضروری و اجتناب‌ناپذیر ساخته است. بنابراین ضروری است آیین‌نامه فعلی مورد بازنگری و به‌روزرسانی قرار گیرد تا امکان بهره‌گیری کامل از سامانه‌ها و فناوری‌های نوین داده‌پردازی و تبادل الکترونیکی اسناد در فرآیندهای گمرکی فراهم شود. این تحول الکترونیکی، نقش بسزایی در کاهش بوروکراسی، حذف استفاده از اسناد کاغذی و جلوگیری از خطاهای انسانی دارد و در نهایت به افزایش سرعت، دقت و شفافیت در انجام تشریفات گمرکی و بهبود کنترل‌ها خواهد داشت.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

از سوی دیگر، تغییرات مکرر در سیاست‌های ارزی و صدور بخشنامه‌های متعدد ارزی و گاه متناقض از سوی دولت که عمدتاً باهدف مقابله با سوءاستفاده‌ها و منفعت‌طلبی‌های غیرقانونی در تخصیص ارز وضع شده‌اند، بر پیچیدگی‌های واردات افزوده است و باعث ایجاد ناپایداری و عدم اطمینان در تجارت خارجی شده است. به‌عنوان‌مثالی در این زمینه می‌توان به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سخت‌گیرانه بانک مرکزی و وزارت صنعت اشاره کرد که با "الزام به ثبت سفارش بانکی برای تأمین ارز"، "محدودیت در تأمین ارز واردات از محل صادرات"، "اخذ مابه‌التفاوت ارزی در صورت تأخیر در ترخیص" و... ضمن تحمیل فشار مالی به واردکنندگان، بسیاری از آنها را در مسیر ترخیص کالا با مشکلات و تأخیرهای جدی مواجه کرده است و درنهایت منجر به انباشت حجم عظیمی از کالاها در بنادر و گمرکات کشور شده است. علاوه بر این، تغییرات پی‌درپی در سیاست‌های تجاری، طی این دوره، بر سردرگمی فعالان اقتصادی افزوده و باعث شده واردکنندگان در فرآیند ثبت سفارش و ترخیص کالا دچار مشکل شوند. تغییرات مکرر در عوارض و حقوق گمرکی کالاهای وارداتی و افزایش نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی کالاها در بطن قوانین بودجه سنواتی، تعیین سقف واردات، تغییر گروه‌های کالایی برای تخصیص ارز دولتی، نیمایی و غیره، اختلال در سامانه جامع تجارت و... بر نابسامانی رویه‌های تجاری دامن زده است و موجب توقف کالاها در گمرکات کشور شده است.

لازم به ذکر است، **برخورد یکسان با تجار بدون توجه به سابقه و اعتبار آن‌ها باعث افزایش بار کاری، ناکارآمدی و تحمیل فشارهای غیرضروری بر گمرکات کشور شده است**. در شرایطی که کشور با **محدودیت و نارسایی در دسترسی به زیرساخت‌های پشتیبان حوزه تجارت** مواجه است، برخورد یکسان با تجار فرآیند ترخیص را دشوارتر و کندتر کرده است. محدودیت ظرفیت انبارداری در گمرکات مرزی و بنادر به دلیل حجم بالای واردات و نبود انبارهای کافی و استاندارد، موجب تجمع کالاهای مختلف از فساد پذیر تا اشتعال آور در کنار هم شده است و شرایط را برای ترخیص کالاها دشوار ساخته است. علاوه بر این، ضعف و فرسودگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی، زمان و هزینه انتقال کالا را افزایش داده و روند ترخیص را کند کرده است. کمبود تجهیزات پیشرفته و فناوری‌های نوین در گمرکات نیز کارایی بازرسی و ترخیص را کاهش داده و مجموع این عوامل شرایط را برای ترخیص کالا پیچیده ساخته است.

با توجه به جمیع موارد مورد اشاره در فوق می‌توان نتیجه گرفت که در **سطح کلان** عمده‌ترین علل رسوب کالا در گمرکات کشور، " **عدم انسجام نهادی و فرآیندی در حوزه تجارت** "،"**گره خوردن سیاست‌ها و فرآیندهای تجاری به قانون مبارز با قاچاق کالا و ارز و دستورالعمل‌های سختگیرانه ارزی**"، "**فقدان نظام کارآمد اعتبار**

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

سنجی تجار و برخورد یکسان با تمامی تجار در فرآیند اظهار و ترخیص کالا" و " **محدودیت و نارسایی در دسترسی به زیرساخت‌های پشتیبان حوزه تجارت** " است.

ب. عوامل اثرگذار بر رسوب کالا در فرآیند واردات

در ادامه ضمن ارائه تصویری ساده از فرآیند واردات کالاها به کشور، سعی می‌شود بر اساس تقدم زمانی که در فرآیند واردات وجود دارد، عمده‌ترین عوامل رسوب کالا در گمرکات کشور، تشریح شود.

مطابق با اطلاعات ارائه شده در شکل شماره (۱)، فرآیند واردات کالا به کشور، مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ و مرحله‌به‌مرحله است که با اخذ کارت بازرگانی، مطالعه بازار آغاز می‌شود و در نهایت با تحویل نهایی کالا به واردکننده پایان می‌یابد. در ابتدا، واردکننده باید کالا و تأمین‌کننده مناسب را با انجام تحقیقات بازار و بررسی شرایط انتخاب کند. پس از آن، اخذ مجوزهای لازم و ثبت سفارش در سامانه‌های مربوطه انجام می‌شود. سپس واردکننده ضمن ارائه درخواست برای تخصیص ارز به بانک مرکزی، اقدام به تنظیم قرار داد بیمه، قرارداد بازرسی کالا از مبدا و اخذ مجوز تخصیص ارز می‌کند.

در ادامه، با اخذ مجوز تخصیص ارز و تنظیم قرارداد بیمه حمل و بارگیری و قرارداد بازرسی کالا در مبدأ، اقدام برای تولید کالا مطابق با توافق و استانداردهای تعریف شده انجام می‌شود. بعد از تولید کالا، مرحله بارگیری و حمل کالا و تنظیم اسناد حمل تا بندر کشور واردکننده صورت می‌گیرد. همزمان با این مرحله اقدامات لازم برای تأمین ارز توسط واردکننده (خرید ارز از بازار مبادله طلا و ارز یا از محل صادرات و...) انجام می‌شود. در نهایت و پس از ورود کالا به کشور، تشریفات گمرکی شامل مجموعه‌ای از اقدامات نظیر اظهار کالا در سامانه گمرک، ارائه اسناد لازم (صورتحساب، پرو فرما، بارنامه، گواهی مبدأ و...)، انجام آزمایش، نمونه‌برداری و اخذ تأییدیه استاندارد، پرداخت حقوق ورودی، مالیات و عوارض گمرکی و... برای اخذ مجوز ترخیص کالا انجام می‌پذیرد و در نهایت با دریافت مجوز نهایی ترخیص، کالا از گمرک خارج و به انبار یا محل مصرف منتقل می‌شود.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

شکل ۱- فرآیند واردات کالا به کشور و گلوگاه‌های احتمالی رسوب کالا

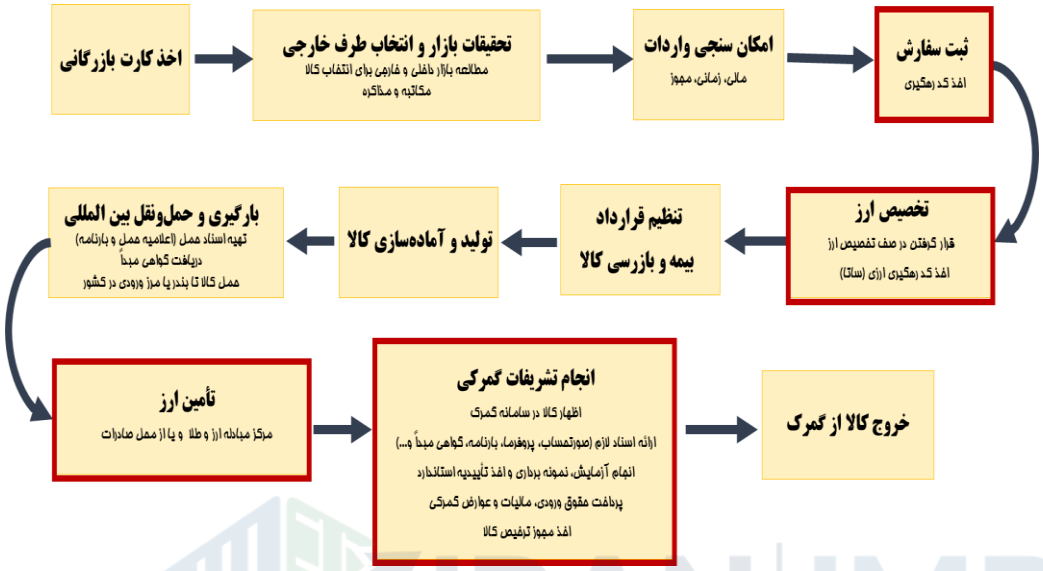

همان‌طور که در این فرآیند ساده واردات مشاهده می‌شود، مراحل مربوط به «**ثبت سفارش**»، « **تخصیص ارز**»، «**تأمین ارز**» و «**تشریفات گمرکی**» مستعد تأخیر و توقف هستند و به‌عنوان گلوگاهی برای انباشت کالا در گمرکات کشور عمل می‌کنند. شاید این سوال ایجاد شود که فرآیند "ثبت سفارش" قبل از ورود کالا به کشور است و نمی توان این مرحله را به عنوان یکی از عوامل رسوب قلمداد کرد، اما همانطور که در ادامه به آن خواهیم پرداخت، به عنوان مثال تأخیر در تخصیص و تأمین ارز در برخی از موارد باعث منقضی شدن اعتبار ثبت سفارش می‌شود و با توجه به آنکه اظهار کالا با مجوز باطل و منقضی در حکم قاچاق است، لذا فعالان اقتصادی ملزم به تمدید ثبت سفارش می‌باشند، اخلال در فرآیند تمدید ثبت سفارش و یا ممانعت دستگاه‌های مربوطه از تمدید ثبت سفارش خود یک عامل رسوب کالا محسوب می‌شود. در ادامه، متناسب با تقدم زمانی رخداده در فرآیند واردت، به بررسی عوامل ایجادکننده رسوب کالا در گمرکات کشور پرداخته می‌شود. شایان ذکر است که این عوامل، بر پایه اظهارات فعالان اقتصادی و مستندات ارائه شده در کارگروه‌های تخصصی شورای گفت‌وگو و کمیته حمایت از کسب‌وکار، در بازه زمانی سال‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و شش‌ماهه نخست ۱۴۰۴ شناسایی و جمع‌بندی شده‌اند.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

الف. ثبت سفارش و اظهار کالا

✓ **عدم کفایت ثبت سفارش برای ترخیص کالا:** بر اساس ماده ۸ قانون مقررات صادرات و واردات، اقدام به واردات کالا مستلزم اخذ ثبت سفارش از وزارت صنعت، معدن و تجارت است و ثبت سفارش برای ورود و ترخیص کالا کفایت می‌کند. اما به استناد تبصره ۳ الحاقی به ماده ۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰، به‌منظور مقابله با قاچاق ارز و مدیریت منابع و مصارف ارزی جز در مواردی که به تشخیص شورای امنیت کشور یا شورای عالی امنیت ملی ضرورت یا مصالح کشور اقتضاء نماید، واردات کالا مستلزم اظهار منشأ ارز پس از ثبت سفارش و قبل از ترخیص است. لذا گواهی ثبت سفارش تا پیش از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت ترخیص در گمرکات کشور نیست. در نتیجه، کالاهایی که با دریافت ثبت سفارش طی سنوات گذشته اجازه ورود به کشور را داشتند، اکنون برای ترخیص نیازمند اعلام منشأ ارز و دریافت شناسه رهگیری ارزی هستند که فرآیند زمان‌بر دریافت شناسه رهگیری ارزی منجر به انباشت و رسوب کالا در گمرکات کشور شده است. شایان ذکر است به‌واسطه این الزام قانونی کالاهایی که در گروه کالایی ۲۶ قرار دارند و فاقد تخصیص ارز هستند و یا کالاهایی که به‌صورت درصدی ترخیص شده‌اند، اما بخشی از آن به‌منظور تضمین دریافت شناسه رهگیری ارزی در گمرکات کشور بلوکه شده‌اند، تا زمان تکمیل فرآیند دریافت شناسه رهگیری ارزی و اعلام منشأ ارز، امکان ترخیص از اماکن گمرکی را ندارند و در انبارهای گمرک باقی خواهند ماند.

✓ **عدم تمدید مهلت ثبت سفارش:** در حال حاضر، بخشی از کالاهای موجود در گمرکات کشور، علی‌رغم تأمین ارز مورد نیاز، به دلیل عدم تمدید مهلت ثبت سفارش توسط سازمان‌های ذی‌ربط و طولانی شدن فرآیند تمدید ثبت سفارش به دلیل اختلالات مکرر در سامانه‌های مرتبط، امکان اظهار و ترخیص ندارند. این چالش ریشه در الزام قانونی بند (پ) ماده (۲) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰ دارد که اظهار کالا به گمرک با مجوزهای منقضی یا باطل را قاچاق تلقی می‌کند. بر این اساس گمرکات از پذیرش کالاهایی که در زمان اظهار، ثبت سفارش آنها منقضی شده خودداری می‌کنند و لذا به‌موجب این الزام قانونی نه تنها امکان ترخیص برخی از کالاها به دلیل عدم مهلت ثبت سفارش وجود ندارد و کالا در اماکن گمرکی رسوب می‌کند، بلکه بار حقوقی و قضایی سنگین بر واردکنندگان تحمیل می‌شود و انگیزه آنان را برای تداوم فعالیت‌های تجاری به‌شدت کاهش داده است.

✓ **الزام به سپری شدن زمان برای اظهار کالاها در گروه‌های کالایی ۲۲ الی ۲۵:** رویه‌های جاری ارسال اطلاعات ثبت سفارش به گمرک برای اظهار کالاها در گروه‌های کالایی ۲۲ تا ۲۵، به گونه‌ای است که یا پرونده باید یک

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

ردیف تخصیص ارز معتبر داشته باشد و یا درخواست تخصیص ارز حداقل ۷ روز در صف بانک مرکزی قرار بگیرد تا اطلاعات ثبت سفارش به گمرک ارسال و اظهار کالا امکان‌پذیر شود. بر این اساس، به رغم ثبت سفارش و ارسال درخواست تخصیص ارز برای گروه‌های کالایی ۲۲ الی ۲۵، اطلاعات ثبت سفارش پس از سپری شدن حداقل یک هفته به گمرک ارسال می‌شود و این موضوع به نوعی موجب توقف و رسوب کالا در گمرکات کشور شده است. شایان ذکر است الزام به حداقل ۷ روز انتظار در صف تخصیص ارز، هرچند نسبت به گذشته که این مدت ۱۵ تا ۳۰ روز بود کاهش یافته، اما همچنان یک بازه زمانی قابل توجه است و به‌عنوان مانع زمانی در مسیر ترخیص کالا محسوب می‌شود. همچنین، در صورتی که واردکننده اقدام به واردات گروه‌های کالایی متنوع کند، به‌عنوان مثال همراه با واردات کالاهایی در گروه کالایی ۲۲ الی ۲۵، از گروه کالایی ۲۶ نیز کالا وارد شود. با عنایت به آنکه اظهار کالاها در گروه کالایی ۲۶ صرفاً منوط به یک ردیف تخصیص ارز معتبر است، لذا واردات تمامی کالاها منوط به داشتن یک ردیف تخصیص ارز معتبر می‌شود و کالاهای گروه ۲۲ الی ۲۵ با قرار گرفتن در صف ۷ روزه درخواست تخصیص ارز امکان اظهار ندارند.

- ✓ **اختلالات مکرر و عدم یکپارچگی سامانه جامع تجارت:** بر اساس اظهارات فعالان اقتصادی، سامانه جامع تجارت در برخی از مواقع با اختلالات فنی و قطعی‌های مکرر در سرویس‌های مختلف نظیر ویرایش ثبت سفارش، بروز رسانی اطلاعات کوتاژهای وارداتی و... مواجه است که ساعت‌ها و روزها ادامه دارد و لذا امکان ترخیص کالا تا زمان رفع اخلال پیش آمده وجود ندارد. چراکه این زیر سامانه‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و قطع یکی از آنها، حتی در صورت فعال بودن سایر زیر سامانه‌ها، موجب اختلال کامل فرآیند واردات می‌گردد. علاوه بر این، این سامانه به‌طور یکپارچه به سایر سامانه‌های مرتبط حوزه تجارت به ویژه با سامانه گمرک و جامع انبارها اتصال ندارد که این مساله نیز موجب طولانی شدن زمان استعلامات و توقف و کندی فرایندهای تجاری و در نتیجه افزایش زمان ماندگاری کالا در گمرکات شده است.

- ✓ **محدودیت ویرایش کد تعرفه ثبت سفارش (در سطح ۴ رقم) پس از دریافت تخصیص ارز:** از نیمه شهریور ماه سال جاری، ویرایش کد تعرفه ثبت سفارش‌های رویه بازرگانی در سطح چهار رقم، پس از صدور تخصیص ارز توسط مراجع ذی‌ربط، غیرممکن اعلام گردیده و هرگونه اصلاح یا ویرایش ثبت سفارش، صرفاً در صورتی مجاز خواهد بود که چهار رقم ابتدایی کد تعرفه جدید، عیناً با چهار رقم کد تعرفه اولیه مندرج در ثبت سفارش مطابقت داشته باشد. این در حالی است که به موجب بخشنامه دفتر واردات گمرک ایران و در راستای اجرای بند ۵ از مصوبات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، در مواردی که تعرفه اظهارشده در گمرک با

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

تعرفه مندرج در ثبت سفارش دارای مغایرت باشد، ادامه تشریفات گمرکی و ترخیص کالا، منوط به ارائه ثبت سفارش اصلاحی خواهد بود.با عنایت به اینکه تشخیص و طبقه‌بندی صحیح کالا حسب مقررات جاری، در صلاحیت انحصاری گمرک بوده و نظر به پیچیدگی‌های فنی مرتبط با نظام طبقه‌بندی کالا، بروز اختلاف در تعیین ردیف تعرفه وضرورت اصلاح آن، امری بدیهی و اجتناب ناپذیر است، اجرای محدودیت مذکور، نه‌تنها با رویه‌ها و سیاست‌های پیشین سازمان‌های ذی‌ربط در تعارض است، بلکه موجبات توقف فرآیند ترخیص، بلاتکلیفی صاحبان کالا و تشدید رسوب کالا در اماکن گمرکی کشور را فراهم می‌آورد. همچنین، بخش قابل توجهی از کالاهای موجود در بنادر و گمرکات کشور، به‌دلیل طولانی شدن فرآیند تخصیص و تأمین ارز و همچنین ضرورت رعایت مقررات قانونی، در انتظار اصلاح ثبت سفارش به‌منظور امکان اظهار، انجام تشریفات قانونی و ترخیص می‌باشند. اعمال محدودیت‌های اخیر بدون توجه به رویه‌های پیشین و جاری، علاوه بر تحمیل خسارات مالی قابل‌توجه به واردکنندگان، موجب اختلال در ایفای تعهدات ارزی آنان شده و در نهایت منجر به انباشت گسترده کالا در بنادر و گمرکات کشور و افزایش پرونده‌های قضایی خواهد شد.

ب. تخصیص و تأمین ارز

در چند سال اخیر بر اساس اظهارات فعالان اقتصادی و مکاتبات انجام شده با مرکز بهبود کسب‌وکار، چالش تأخیر در فرآیند تخصیص و تأمین ارز یکی از اصلی‌ترین دلایل افزایش رسوب کالا در گمرکات کشور عنوان شده است. این تأخیر از مسیرهای مختلفی منجر به انباشت کالاها در گمرکات کشور شده است که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ **تأخیر در ارائه شناسه رهگیری ارزی توسط بانک عامل:** بر اساس مقررات ارزی بانک مرکزی و قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، دریافت کد رهگیری ارزی متأثر از فرآیند دریافت مجوز تخصیص و تأمین ارز و ثبت اطلاعات منشأ ارز در سامانه بانک مرکزی است و لذا هرگونه تأخیر و ایستایی در هر یک از این مراحل، موجب تأخیر در صدور کد رهگیری ارزی و توقف کالا در گمرکات کشور می‌شود. شایان ذکر است، محدودیت منابع ارزی منجر شده فعالان اقتصادی در برهه‌هایی از زمان با تأخیر و یا توقف در فرآیند دریافت مجوز تخصیص ارز و یا تأخیر و توقف در فرآیند تأمین ارز مواجه شوند، مطابق با اظهارت فعالان اقتصادی به‌واسطه تأخیرهای پیش‌آمده در مراحل یاد شده، نیاز به قرارگیری در صف انتظار به مدت بیش از ۵ ماه است، درحالی‌که حداکثر مهلت جهت نگهداری کالا در اماکن گمرکی ۳ ماه بوده و به تشخیص گمرک این مهلت تا ۲ ماه قابل تمدید است و اگر در این فاصله

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

ثبت سفارش، منقضی شود، زمان انتظار حتی بیشتر خواهد شد. بنابراین، طولانی شدن فرآیند تخصیص ارز و صدور شناسه رهگیری ارزی، یکی از علل متروکه شدن کالا در گمرکات و تحویل آن به سازمان امور تملیکی است.

✓ **محدودیت در بهره‌گیری از روش واردات در مقابل صادرات با راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا:** قبل از راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا، رویه واردات در مقابل صادرات به‌عنوان یک ابزار مهم و کارآمد برای تسهیل بازگشت ارز صادرکنندگان خرد به کشور شناخته می‌شد. این روش به صادرکنندگان خرد اجازه می‌داد تا ارز حاصل از صادرات خود را با قیمت مناسب و به‌صورت مستقیم به چرخه اقتصادی بازگردانند و به‌نوعی صادرکنندگان خرد با اطمینان بیشتر فعالیت‌های صادراتی خود را توسعه دهند، اما با راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا، بهره‌گیری از ابزار واردات در مقابل صادرات برای بازگشت ارز به اقتصاد کشور، به دلیل عدم پیش‌بینی بازار جداگانه (تالار دوم) برای عرضه ارز صادرکنندگان خرد و عرضه متمرکز و بدون تفکیک ارز تمامی صادرکنندگان از جمله صادرکنندگان خصوصی، دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی مثل معدنی‌ها، فولادی‌ها، پتروشیمی‌ها و...، از یکسو، موجب شد قیمت ارز متناسب با شرایط صادرکنندگان خرد تعیین نشود و صادرکنندگان خرد، ملزم به عرضه ارز با قیمتی پایین‌تر از قیمت بازار غیررسمی شوند و از سوی دیگر، صادرکنندگان خرد امکان بهره‌گیری از ارز حاصل از صادرات خود برای تأمین واردات مورد نیاز خود نداشته باشند. درواقع، برخلاف رویه واردات در مقابل صادرات که صادرکنندگان خرد می‌توانستند ارز خود را به‌طور مستقیم و با قیمت مناسب، برای واردات کالاهای مورد نیاز خود یا اشخاص متقاضی تخصیص دهند، اکنون الزام تمامی صادرکنندگان به عرضه ارز حاصل از صادرات خود در بازار مبادله ارز و طلا و عدم امکان بهره‌گیری از این ارز برای واردات کالاهای مورد نیاز خود، باعث شده فرآیند تأمین ارز واردات از محل صادرات برای فعالان بخش خصوصی وجود نداشته باشد و تأمین ارز نسبت به سنوات گذشته که این امکان وجود داشت با دشواری و تأخیر مواجه شود و از این گذر نیز ترخیص کالاها از گمرکات کشور با کندی مواجه شود و در طی شش ماهه ۱۴۰۴ شاهد انباشت کالا در گمرکات کشور باشیم. شایسته ذکر است در شرایط کنونی با راه اندازی تالار دوم در مرکز مبادله این مشکل تا حدودی رفع شده است.

✓ **اجرای طرح بهینه‌سازی مصارف ارزی:** اخیراً وزارت صنعت، معدن و تجارت با هدف مدیریت بهینه‌تر منابع ارزی کشور، شرط جدیدی تحت عنوان "طرح بهینه‌سازی مصارف ارزی" را برای واردات اعمال کرده است که بر اساس آن، فعالان اقتصادی ملزم به اخذ مجوز بهینه‌سازی پیش از تأیید نهایی ثبت سفارش می‌باشند. اما ابهام در دستورالعمل‌های این طرح، فقدان شفافیت در معیارهای تأیید یا رد مجوز، و عدم امکان اصلاح ثبت سفارش پس از صدور این مجوز، از مهم‌ترین چالش‌هایی است که برای فعالان اقتصادی ایجاد شده است. اجرای این طرح موجب

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

سردرگمی و بلاتکلیفی آنان شده و با توجه به اینکه بسیاری از درخواست‌ها برای واردات کالا به دلیل رد مجوز بهینه‌سازی با مانع مواجه می‌شوند، این مسئله منجر به افزایش رسوب کالا در گمرکات و انبارها خواهد شد.

د. انجام تشریفات گمرکی

د-۱. حقوق و عوارض

✓ **تغییر سالانه حقوق ورودی و سود بازرگانی برخی از کالاها:** در سال‌های اخیر، حقوق گمرکی برخی کالاها در بطن قوانین بودجه تغییر یافته است. به‌عنوان نمونه، در قانون بودجه ۱۴۰۴، حقوق گمرکی واردات دارو، ملزومات پزشکی، شیر خشک مخصوص اطفال، کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی و کشاورزی از ۴ درصد به ۱ درصد و حقوق گمرکی ماشین‌آلات، قطعات و تجهیزات تولیدی از ۴ درصد به ۲ درصد کاهش‌یافته است. برای واردات گوشی‌های همراه نیز حقوق گمرکی متناسب با قیمت آن تعیین شده است و دولت مکلف به افزایش ۲ درصدی حقوق گمرکی اسباب‌بازی‌ها و کالاهای فرهنگی شده است. همچنین، به‌منظور تنظیم بازار و حمایت از تولید داخلی، سود بازرگانی کالاها نیز هر ساله بر اساس مصوبات هیأت وزیران بازنگری و اصلاح می‌شود. بر این اساس تأخیر در تدوین و ابلاغ آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی مربوطه، موجب ایجاد وقفه در ترخیص کالاها می‌شود. به‌عنوان‌مثال فهرست کالاهای جهاد کشاورزی برای نرخ ارز ترجیحی در تاریخ ۱۴۰۴/۱/۱۹ ابلاغ گردید، فهرست کالاهای بهداشتی از طرف سازمان برنامه‌وبودجه مورخ ۱۴۰۴/۱/۲۷ ابلاغ شد و فهرست اصلاحیه آیین‌نامه اجرای قانون مقررات صادرات و واردات و جداول پیوست نیز در تاریخ ۱۴۰۴/۱/۲۳ مصوب و در ۱۴۰۴/۱/۲۷ ابلاغ گردید. ازاین‌رو واردکنندگان به دلیل عدم ابلاغ این دستورالعمل‌ها، در انتظار تعیین تکلیف میزان کاهش سود بازرگانی و حقوق گمرکی بودند و این مسئله نقش بسزایی در تشدید توقف کالاها در اماکن گمرکی در ابتدای سال دارد. همچنین، در خصوص کالاهای اظهار شده در سال ۱۴۰۳ و موجود در اماکن گمرکی، در ابتدای سال ۱۴۰۴ این ابهام وجود داشت که آیا نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق گمرکی این کالاها باید بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۳ برآورد شود یا بر اساس نرخی که در قانون بودجه ۱۴۰۴ مصوب شده است؟، تفسیر گمرک این بود که حقوق ورودی کالاهایی که در سال ۱۴۰۳ اظهار شده‌اند و در اماکن گمرکی موجود هستند ولی ترخیص نشده‌اند را با نرخ اعلام شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ محاسبه نماید و این برداشت سبب شده بود تا برخی از واردکنندگان کالاهای اظهار شده را تا رفع ابهام موجود ترخیص نکنند که این امر منجر به رسوب کالاها در گمرک در ابتدای سال شد. شایسته ذکر است بر اساس پیگیری‌های به عمل آمده توسط شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی این ابهام رفع شد و ملاک محاسبه ارزش گمرکی این کالاها، نرخ ارز در روز اظهار تعیین شد.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

✓ **افزایش نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق و عوارض ورودی**: در ریشه‌یابی علل رسوب کالا در گمرکات می‌تواند به تغییرات پی‌درپی نرخ ارز مبنای حقوق و عوارض گمرکی و بلاتکلیفی واردکنندگان در مبلغ پرداخت حقوق و عوارض گمرکی اشاره نمود. مطابق با بند (ض) تبصره ۱ قانون بودجه ۱۴۰۴، نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی کالاهای وارداتی به‌استثنای دارو و مواد اولیه آن، ملزومات مصرفی پزشکی، انواع خاصی از شیر خشک اطفال و مواد اولیه آن و کالاهای اساسی کشاورزی، از ۲۸۵۰۰ تومان به ۶۸۰۰۰ تومان افزایش‌یافته است، همان‌طور که ملاحظه می‌شود به‌موجب این بند نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق گمرکی ۱۴۰ درصد رشد کرده است و این اقدام هزینه‌های گمرکی را چندین برابر کرده است. این امر تشدید رسوب کالا در گمرکات را به دلیل عدم تمکن مالی واردکنندگان در سال جاری افزایش داده است.

✓ **اختلاف در ارزش‌گذاری و تعرفه‌بندی کالاها:** یکی از چالش‌های کلیدی در فرآیند ترخیص کالا از گمرک اختلاف در ارزش‌گذاری و تعرفه‌بندی کالاها است که می‌تواند به تعویق طولانی و رسوب کالا در انبارهای گمرک منجر شود. این اختلاف معمولاً از تفاوت نظر بین واردکننده و گمرک درباره ارزش واقعی کالا یا کد تعرفه صحیح ناشی می‌شود، به‌طوری که گمرک گاهی ارزش کالا را بالاتر از مقدار اظهارشده توسط واردکننده تعیین می‌کند یا کالای مذکور را در گروه تعرفه‌ای با نرخ مالیاتی بالاتر طبقه‌بندی می‌نماید. عدم تطابق در تشخیص ارزش کالا یا طبقه‌بندی تعرفه‌ای منجر به تشکیل پرونده‌های اختلافی و توقف فرآیند ترخیص می‌شود. این موضوع باعث افزایش هزینه‌های گمرکی شده و واردکننده را مجبور به ارائه مستندات و اعتراضات می‌کند که ضمن ایجاد وقفه در ترخیص، هزینه‌های اضافی و ریسک‌های مالی را به دنبال دارد.

✓ **عدم ابلاغ فهرست اقلام مشمول کاهش حقوق گمرکی:** به‌رغم تصریح انجام شده در قوانین بودجه چند سال اخیر مبنی به کاهش حقوق گمرکی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی و قطعات مورد استفاده در خطوط تولید، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی از ۴ درصد به ۲ درصد، لیکن تاکنون به دلیل عدم ابلاغ لیست کالاهای مشمول، این حکم اجرایی نشده است و فعالان اقتصادی در بهره‌گیری از این سیاست حمایتی ناکام مانده‌اند. لازم به ذکر است، به دلیل افزایش نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق گمرکی کالاها به‌غیراز کالاهای اساسی به ۶۸ هزار تومان، بیم آن وجود دارد که در صورت عدم اجرای این حکم بودجه‌ای در سال جاری، شاهد رسوب کالا در گمرکات به دلیل عدم تمکن مالی واردکنندگان باشیم.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

د-۲. انطباق با مقررات و استانداردها

✓ **موازی کاری سازمان‌های متولی نمونه‌گیری و آزمایش:** یکی از چالش‌های مهم در فرآیند ترخیص کالا، آزمایش‌های موازی و متعدد و عدم هماهنگی میان سازمان‌های متولی نمونه‌گیری و آزمایش است. سازمان‌های حفظ نباتات (قرنطینه گیاهی)، دامپزشکی کشور، استاندارد و غذا و دارو هر کدام به‌صورت جداگانه و با دستورالعمل‌های مجزا اقدام به انجام آزمایش‌های مشابه و موازی می‌کنند. این وضعیت علاوه بر آنکه موجب اتلاف زمان، تحمیل هزینه‌های اضافی می‌شود، به تأخیر در ترخیص کالا و رسوب کالا در بنادر دامن زده است. همچنین، وجود شرکت‌های متعدد فعال در هر بخش و نبود مدیریت واحد و هماهنگ، این مشکل را تشدید و روند ترخیص را طولانی‌تر کرده است.

✓ **عدم تناسب نرخ کارمزد سازمان استاندارد با خدمات ارائه شده:** چالش تعیین غیر شفاف و غیرمنصفانه کارمزدهای سازمان استاندارد، که بر مبنای نرخ ارز و نه بر اساس خدمات واقعی ارائه شده محاسبه می‌شود، همراه با اختلاف چشمگیر تعرفه‌های این سازمان نسبت به سایر نهادهای متولی مانند دامپزشکی که آزمایش‌های مشابه انجام می‌دهند، یکی از عوامل کلیدی افزایش هزینه‌ها و پیچیدگی در فرآیند ترخیص کالا است. به عنوان نمونه تعرفه دامپزشکی برای نمونه برداری و آزمایش یک محموله ذرت ۶۹ هزار تنی ۸۸ میلیون تومان می‌شود، در صورتی که تعرفه سازمان استاندارد معادل ۱,۴۵ میلیارد تومان است. این وضعیت باعث شده واردکنندگان و تولیدکنندگان به دلیل عدم توان مالی در بسیاری از موارد قادر به ترخیص به‌موقع کالاهای خود نباشند. درنتیجه، کالاها برای مدت طولانی در گمرکات و بنادر رسوب می‌کنند که علاوه برافزایش هزینه‌های انبارداری و نگهداری، اختلال در زنجیره تأمین و کاهش کارایی کل فرآیند تجارت خارجی را به دنبال داشته است.

د-۳. شرایط ترخیص کالا

✓ **لیست محدود کالاهای مشمول ترخیص ۹۰ درصدی:** بر اساس مصوبه ترخیص درصدی کالا، تنها کالاهای مشخص شده در فهرست وزارت صنعت، معدن و تجارت و برخی دستگاه‌های متولی امکان ترخیص تا سقف ۹۰ درصد را بدون ثبت منشأ ارز یا ارائه کد رهگیری ارزی دارند. سایر کالاها باید با رعایت تمامی تشریفات قانونی و پرداخت کامل حقوق و عوارض گمرکی ترخیص شوند. این محدودیت باعث شده بسیاری از کالاهای مورد نیاز تولیدکنندگان و واحدهای صنعتی که در لیست قرار ندارند، با فرآیند طولانی تشریفات گمرکی و فرآیند زمان‌بر تخصیص و تأمین ارز مواجه شوند، که علاوه بر افزایش هزینه‌های انبارداری، به انباشت کالا در گمرکات کشور دامن زده است.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

✓ **انقضای مکرر مهلت مصوبه ترخیص ۹۰ درصدی کالاها:** زمان‌دار بودن مصوبه ترخیص ۹۰ درصدی موجب شده است که پس از پایان مهلت تعیین‌شده و تا زمان تمدید مجدد مصوبه، امکان ترخیص کالاهای مشمول به شیوه درصدی وجود نداشته باشد و واردکنندگان برای ترخیص ملزم به ارائه منشأ ارز و پرداخت کامل حقوق و عوارض گمرکی شوند. این امر فرآیند ترخیص را طولانی ساخته و به رسوب کالاها در گمرکات کشور دامن زده است. شایسته ذکر است به‌موجب یکصدو بیست‌وششمین نشست شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی در تاریخ ۱۴ آبان ۱۴۰۳، مصوبه ترخیص ۹۰ درصدی کالاها تا پایان فروردین ماه ۱۴۰۴ تمدید شده بود و در حال حاضر با منقضی شدن این مصوبه نیز، بیم آن وجود دارد که فرآیند ترخیص برخی از کالاها دشوار و شاهد انباشت برخی از کالاها در گمرکات کشور باشیم.

✓ **عدم تطابق مهلت ارائه اسناد حمل با زمان تأمین ارز:** بانک مرکزی به‌موجب بند (۳) قسمت (د) بخش اول مجموعه مقررات ارزی مصوب ۱۴۰۱/۱۵/۱۰، برای ارائه اسناد حمل بسته به نوع کالا مهلت زمانی در نظر گرفته است، به‌نحوی‌که برای کالاهای اساسی مهلت ارائه اسناد حمل از تاریخ صدور حواله ارزی ۲ ماه، برای ماشین‌آلات و تجهیزات مشمول دوره ساخت مهلت ارائه اسناد حمل از تاریخ صدور حواله ارزی ۱۶ ماه، برای ۴۲۶ ردیف تعرفه ماشین‌آلات و تجهیزات خط تولید مهلت ارائه اسناد حمل از تاریخ صدور حواله ارزی ۲۶ ماه و برای سایر کالاها مهلت ارائه اسناد حمل از تاریخ صدور حواله ارزی ۶ ماه برای واحدهای غیر تولیدی و ۹ ماه برای واحدهای تولیدی تعیین شده است، درحالی‌که فرصت زمانی متناسب با زمان لازم برای اخذ تأیید بانک مرکزی مبنی بر تأمین و تخصیص ارز نیست. همچنین به‌موجب این حکم قانونی اگر تأخیر در ارائه اسناد حمل به دلایلی ازجمله دریافت استعلام از استاندارد و بهداشت، فرآیند قیمت‌گذاری، تغییر تعرفه و... که خارج از ید واردکننده است، رخ داده باشد، واردکننده نه‌تنها امکان ترخیص کالا را ندارد، بلکه با هزینه (پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز) مواجه می‌شوند و در صورت عدم پرداخت نیز از دریافت خدمات بانکی منع شده و به سازمان تعزیرات حکومتی و دادگاه جرایم اقتصادی معرفی می‌شوند. شایان ذکر است بر اساس پیگیری‌های انجام شده توسط دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، بخشی از چالش فعالان اقتصادی در ارتباط با مهلت ارائه اسناد حمل، رفع شده است، لیکن مشکل دریافت مابه‌التفاوت نرخ ارز بابت تأخیر در ارائه اسناد حمل به قوت خود باقی است.

✓ **الزام بانک مرکزی مبنی بر اخذ تضامین (معادل ۳۵ درصد ارزش کالا) جهت عودت برگ سبز گمرکی برای کالاهای اظهار شده قبل از دریافت ارز:** پیش از بروز تحریم‌های بانکی، فرایند تأمین ارز قبل از واردات و ترخیص کالا بود و به دلیل آنکه نرخ ارز تأمین شده دولت با نرخ ارز بازار آزاد حدود ۳۰ درصد اختلاف داشت،

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

بانک مرکزی جهت اطمینان از تبدیل ارز پرداختی به واردات کالاهای اساسی و نهاده‌های، مقرر نمود تا در زمان خرید ارز از واردکنندگان معادل ۳۵ درصد ارزش کالا تضامین سهل‌الوصول نظیر وجه نقد و وثایق و... دریافت شود و رفع تعهد ارزی منوط به ارائه سند واردات کالا (برگ سبز گمرکی) گردد. با عنایت به آنکه در شرایط حاضر واردکننده ابتدا کالا را وارد و پس از اطمینان از ورود کالا به کشور ارز ترجیحی با تأخیر چند ماهه تخصیص می‌یابد، لذا این الزام شرایط را برای واردات کالاهای اساسی دشوار و پر هزینه کرده است.

بخش دوم: پیامدهای رسوب کالا در گمرکات کشور

رسوب گسترده کالا در گمرکات کشور، هم در سطح کلان اقتصادی و هم در سطح خرد و کسب‌وکارها، پیامدهای قابل توجه و چندجانبه‌ای را به دنبال دارد. اهم پیامدهای ناشی از رسوب کالا در گمرکات کشور عبارتند از:

- ✓ **تحمیل هزینه‌های پیش‌بینی نشده به تجار:** رسوب کالا در گمرک باعث افزایش هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم برای واردکنندگان می‌شود. هزینه‌های مستقیم شامل هزینه انبارداری طولانی‌مدت، هزینه دموراژ کشتی‌ها و هزینه‌های نگهداری کالا در انبارهای گمرکی است. هزینه‌های غیرمستقیم نیز شامل کاهش نقدینگی واردکنندگان به دلیل بلوکه شدن سرمایه در کالاهای رسوبی است. شایسته ذکر است، در برخی موارد افزایش هزینه‌ها موجب افزایش تقاضا برای ارز می‌شود و تأخیر در تأمین ارز نیز موجب افزایش هزینه‌ها می‌شود. همچنین، تأخیر در تخصیص و تأمین ارز ضمن تأخیر در ترخیص کالا و تحمیل هزینه، به‌طور زنجیروار چالش‌های دیگری همچون تحمیل هزینه دموراژ را به واردکنندگان تحمیل کرده است که این چالش نیز تقاضا برای ارز را افزایش داده است و بر مشکل تأمین ارز افزوده است.
- ✓ **اختلال در زنجیره تأمین و تولید:** با توجه به آنکه به‌طور متوسط بیش از ۸۰ درصد از واردات کشور در طی دهه گذشته به واردات مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای اختصاص یافته است، لذا رسوب کالا منجر به تأخیر در ورود مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای به خطوط تولید می‌شود. این اختلال موجب توقف یا کاهش ظرفیت تولید بنگاه‌ها و کارخانه‌ها می‌گردد که نهایتاً باعث کاهش حجم تولید و کاهش درآمدهای مالیاتی دولت می‌شود.
- ✓ **کاهش اعتبار تجار و توان برنامه‌ریزی تجاری:** تجار و واردکنندگان به دلیل عدم امکان ترخیص به‌موقع کالا، نمی‌توانند برنامه‌ریزی دقیق مالی، بازاریابی و فروش انجام دهند. این موضوع باعث کاهش اعتماد شرکای تجاری داخلی و خارجی و محدود شدن فرصت‌های صادرات دوباره کالاهای ترکیبی یا نهایی می‌شود. درنتیجه، فعالیت تجاری با نوسان زیاد همراه شده و ریسک سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

	✓ **مشکلات لجستیکی و ایمنی انبارداری:** انباشت کالاها در انبارهای گمرکی به‌ویژه در بنادر بزرگ، بار سنگینی بر زیرساخت‌های لجستیکی وارد می‌کند. این مسئله منجر به ایجاد بار ترافیکی قابل‌توجهی در محوطه بنادر می‌شود که این مساله نیز باعث اختلال در فرآیندهای تخلیه و بارگیری شده و زمان انتظار کشتی‌ها و کامیون‌ها را به‌شدت افزایش می‌دهد. به لحاظ لجستیکی نیز تجمع بیش‌ازحد کالاها، فشار مضاعفی بر تجهیزات انبارداری وارد می‌آورد و موجب فرسودگی زودرس دستگاه‌ها و کاهش بهره‌وری نیروی انسانی می‌شود. از نظر ایمنی نیز، نگهداری طولانی‌مدت و نامناسب کالاها در شرایط انباری اشباع شده خطر وقوع آتش‌سوزی و آسیب فیزیکی کالاها به دلیل نبود فضای کافی و شرایط نامطلوب انبارداری را افزایش می‌دهد. به‌عنوان یک نمونه بارز می‌توان به حادثه اخیر رخ داده در بندر شهید رجایی اشاره کرد که ناشی از انباشت غیرمتعارف کالاها و ضعف در مدیریت فنی انبارداری بوده و خسارات مالی و خطرات جانی قابل‌توجهی بر جای گذاشته است. ✓ **کاهش رقابت‌پذیری اقتصاد ملی در بازارهای جهانی:** رسوب گسترده کالا در گمرکات باعث تأخیر در ورود کالاها به بازارهای بین‌المللی و افزایش هزینه‌های نگهداری و انبارداری می‌شود که در نهایت به هزینه تمام شده کالا می‌افزاید. این موضوع موجب کاهش توان رقابت قیمتی کالاهای ایرانی با کشورهای دیگر شده و جایگاه تجاری کشور را تضعیف می‌کند. ✓ **تقویت تجارت غیررسمی و قاچاق کالا:** انباشت کالاها در گمرکات، تجار را با هزینه‌های اضافی مواجه می‌سازد و هزینه فعالیت در بخش رسمی اقتصاد را افزایش می‌دهد در نتیجه فعالان اقتصادی توانمند به‌تدریج از بازار رسمی خارج‌شده و به سمت بازارهای غیررسمی و غیر شفاف گرایش پیدا می‌کنند. این مسأله نیز نه تنها موجب کاهش شفافیت و قانون‌مداری در تجارت می‌شود، بلکه درآمدهای دولت از طریق گمرک و مالیات را نیز به‌شدت کاهش می‌دهد.
پیشنهاد دبیرخانه	**الف. راهکارهای عملیاتی برای رفع معضل رسوب کالا در سطح کلان** **شرح:** قانونی **علل کلان رسوب کالا:** گره خوردن سیاست‌ها و فرآیندهای تجاری به قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز **راهکارهای عملیاتی:** ▪ با ارائه لایحه از سوی دولت و یا ارائه طرح از سوی مجلس شورای اسلامی،قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد. در این ارتباط کارگروهی با محوریت وزارت امور اقتصادی و دارایی و حضور نمایندگانی از وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت، گمرک، بانک مرکزی، قوه قضائیه، اتاق بازرگانی، اتاق تعاون، اتاق اصناف و دبیرخانه شورای گفت و گو تشکیل گردد و پیشنهادات جهت طرح در هیات دولت ارائه شود.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

			(مصوبه یکصدوسی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مورخ ۱۴۰۴/۵/۲۷)
		عدم تناسب قوانین و مقررات گمرکی با شرایط روز تجارت	▪ وزارت امور اقتصادی و دارایی با مشارکت اتاق ایران، پیشنهاد اصلاح آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی را به دولت ارائه نماید.
		تعدد دستگاه‌ها، موازی‌کاری و فقدان متولی واحد	▪ کمیته تسهیل تجارت ذیل معاون اول رئیس جمهور با حضور نمایندگان تام الختیار وزارتخانه‌های مربوطه (صمت، جهاد، اقتصاد و...)، سازمان‌ها و نهادهای مربوطه (گمرک، سازمان بنادر، سازمان استاندارد، بانک مرکزی و...)، اتاق ایران، به منظور ارتقای همکاری نهادی در فرآیند تجارت، ایجاد نظام کارآمد اعتبارسنجی تجار، پیگیری برای رفع چالش‌های مقطعی تجارت ایجاد شود.
	زیرساختی	محدودیت زیرساخت‌های پشتیبان تجارت	▪ وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان برنامه و بودجه و وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی، زیرساخت‌های پشتیبان تجارت با محورهای ذیل ارتقاء دهد: - تمرکززدایی از گمرکات پر ازدحام و توزیع متوازن بار ترافیکی با تأسیس گمرکات جدید در استان‌های دارای پتانسیل مناسب برای توسعه فعالیت‌های گمرکی و ترانزیتی - ایجاد گمرکات اختصاصی در شهرک‌های صنعتی سراسر کشور - تجهیز گمرکات کشور به ابزارهای نوین و هوشمند از جمله اسکنر، RFID و سیستم‌های ردیابی - ارتقاء و توسعه زیرساخت‌های انبارداری در گمرکات با تخصیص تسهیلات ویژه و حمایت‌های مالی به‌منظور افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت خدمات انبارداری - تشکیل و بهره‌گیری از شرکت‌های مدیریت واردات یا لجستیک یکپارچه به‌منظور مدیریت جامع و هماهنگ اسناد و فرآیندهای لجستیکی - توسعه و نوسازی خطوط ریلی با اولویت اتصال به گمرکات اصلی برای افزایش ظرفیت حمل و تسریع ترخیص کالا - فراهم کردن امکانات لجستیک و تجهیزات بارگیری مدرن در ایستگاه‌های ریلی مرتبط با گمرکات جهت کاهش هزینه‌ها و جلوگیری از رسوب کالا

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com @iranimpex (t.me/iranimpex)

ب. راهکارهای عملیاتی برای رفع معضل رسوب کالا متناسب با فرآیند واردات

شرح	عوامل رسوب کالا	راهکارهای عملیاتی
ثبت سفارش و اظهار کالا	عدم کفایت ثبت سفارش برای ترخیص کالا	▪ کالاهای وارده به اماکن گمرکی که با ثبت سفارش معتبر به گمرک اظهار شده‌اند و صرفاً به‌دلیل عدم ثبت اطلاعات منشأ ارز، اجازه ترخیص آنها داده نمی‌شود، در ایام توقف در گمرکات، مطابق تبصره (۳) ماده (۲۴) قانون امور گمرکی، مشمول مقررات متروکه نشوند.
	عدم تمدید مهلت ثبت سفارش	▪ ثبت سفارش کالاهای وارده به کشور که در زمان اظهار ثبت آنها معتبر بوده است، مطابق بند ۳ ماده ۴۰ قانون مقررات صادرات و واردات، در کلیه مراحل بعدی از جمله ترخیص، فیش، نظر دستگاه، تخصیص ارز، خرید ارز و حواله و انتقال آن نیاز به انجام تمدید ثبت سفارش ندارد و کلیه دستگاه های اجرایی ذی‌ربط از جمله گمرک جمهوری اسلامی ایران، بانک مرکزی، وزارت صمت و وزارت جهاد کشاورزی و ... مکلف به انجام تکالیف مربوط بدون الزام تمدید می‌باشند (**مصوبه یکصدوسی امین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مورخ ۱۴۰۴/۴/۲۳**)
	الزام به سپری شدن زمان برای اظهار کالاها در گروه‌های کالایی ۲۲ الی ۲۵	▪ اطلاعات مربوط به ثبت سفارش اولویت‌های کالایی ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵، در مواردی که پرونده حداقل دارای یک ردیف تخصیص ارز تأیید شده توسط بانک مرکزی می‌باشد و یا درخواست تخصیص ارز به بانک مرکزی ارسال شده است، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به گمرک ارسال شود.
	اختلالات مکرر و عدم یکپارچگی سامانه جامع تجارت	▪ سازمان توسعه تجارت و سایر سازمان‌های مرتبط مکلفند هرگونه خسارت وارده به کاربران سامانه جامع تجارت را که به سبب اخلال و قطع ارتباط الکترونیکی در سامانه جامع تجارت و یا وب‌سرویس مربوطه ایجاد شده است، مطابق با ماده ۷۸ قانون تجارت الکترونیکی، جبران نمایند. ▪ تمامی مهلت‌های قانونی مرتبط با فرآیندهای ثبت سفارش، ارائه اسناد حمل و سایر مراحل تجاری متصل به سامانه جامع تجارت و وب‌سرویس‌های آن، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، گمرک و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط، به‌صورت خودکار و به میزان مدت زمان اختلال در عملکرد این سامانه‌ها تمدید شود. ▪ کارگروه ملی باز طراحی سامانه جامع تجارت، با محوریت وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت، مرکز توسعه تجارت

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

				الکترونیکی و...) و مشارکت بانک مرکزی، گمرک، اتاق ایران و سایر دستگاه‌های مربوطه حسب مورد تشکیل شود. ▪ سامانه‌های گمرک، جامع انبارها و سایر سامانه‌ها به‌صورت یکپارچه به سامانه جامع تجارت متصل شوند. ▪ زمان و علت ایجاد اختلال در سامانه جامع تجارت اعلان عمومی شود.
			محدودیت ویرایش کد تعرفه ثبت سفارش (در سطح ۴ رقم) پس از دریافت تخصیص ارز و فرآیند بهینه سازی مصارف ارزی	▪ در خصوص کالاهای موجود در اماکن گمرکی و همچنین مواردی که بر اساس تشخیص گمرک، ادامه انجام تشریفات گمرکی منوط به اصلاح ردیف تعرفه مندرج در ثبت سفارش میباشد، ضمن مستثنی نمودن از بررسی فرآیند بهینه‌سازی مصارف ارزی، امکان ویرایش ثبت‌سفارش بدون اعمال محدودیت های مذکور فراهم گردد.
		تخصیص و تأمین ارز	تأخیر در ارائه شناسه رهگیری ارزی (ساتا)	▪ بانک مرکزی مدت زمان تخصیص ارز به کالاهای اساسی از جمله دارو و نهاده‌های تولید را کاهش دهد. (**مصوبه یکصدوسی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مورخ ۱۴۰۴/۵/۲۷ مربوط به کالاهای اساسی بوده است**)
			محدودیت در بهره گیری در روش واردات بدون انتقال ارز	▪ فرآیند ثبت سفارش بدون انتقال ارز برای تمامی کالاهای اساسی، مواد اولیه، واسطه‌ای و ماشین‌آلات خط تولید، بدون تعیین سقف مبلغی یا الزام به ارائه کد رهگیری ارزی، امکان‌پذیر شود.
			محدودیت در بهره‌گیری از روش واردات در مقابل صادرات با راه اندازی بازار مبادله ارز	▪ بانک مرکزی از مداخله مستقیم در واگذاری کوتاژهای صادراتی به واردکنندگان متقاضی خودداری کند و صرفاً بر فرآیند واگذاری‌ها نظارت کند.
			عدم بهره گیری از واردات اعتباری	▪ در زمان ثبت سفارش، امکان خرید اعتباری (مدت‌دار) کالا با اعتبار حداقل شش ماه و حداکثر یک سال برای تجار فراهم شود و ترخیص کالا بدون نیاز به قرارگیری در صف تخصیص و تأمین ارز، صرفاً با ارائه تضمین از بانک مرکزی مبنی بر تأمین ارز در مدت اعتبار خرید، انجام شود.
	تشریفات گمرکی	حقوق و عوارض	تغییر سالانه حقوق ورودی و سود بازرگانی برخی از کالاها	▪ تعیین حقوق گمرکی کالاها در ذیل قوانین بودجه سنواتی و قوانین دائمی ممنوع شود و از طریق اصلاح ماده (۱) قانون امور گمرکی، حقوق گمرکی تمامی ماشین آلات و تجهیزات تولیدی و قطعات مورد استفاده در خطوط تولید، مواد اولیه و واسطه ای تولیدی ، معادل دو درصد (۲ ٪) ارزش گمرکی کالا تعیین شود. ▪ حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاها از طریق طراحی و استقرار نظام تعرفه‌ای مبتنی بر فرمول شفاف و در نظر گرفتن شاخص‌هایی نظیر

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

					نرخ تورم، نرخ ارز، توان تولید داخل، نوع کالای وارداتی (کالای نهایی یا کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه) و... برای دوره زمانی حداقل پنج ساله ثابت و پیش‌بینی پذیر شود.
				عدم ابلاغ فهرست کالاهای مشمول کاهش حقوق گمرکی	▪ وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی تولید، با همکاری معاونت حقوقی ریاست جمهوری، سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی، اتاق بازرگانی ایران، فهرست اقلام مشمول کاهش حقوق گمرکی از ۴ درصد به ۲ درصد موضوع جز (۲) بند (ذ) تبصره ۱ قانون بودجه ۱۴۰۴، با لحاظ و بررسی آثار تورمی و کسری بودجه دولت، تهیه و ابلاغ کند. **(مصوبه نود و پنجمین جلسه کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۶/۰۲/۱۴۰۴)**
				اختلاف در ارزش‌گذاری و تعرفه‌بندی کالاها	▪ نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت، به‌منظور رفع اختلاف در ارزش‌گذاری و تعرفه‌بندی کالاها، در گمرکات کشور مستقر گردد و نسبت به موارد اختلافی فی‌مابین گمرک و صاحب کالا اعلام نظر نماید. در صورت اعلام عدم مغایرت ارزش و یا تعرفه اظهاری شده، اظهارکننده می‌تواند حقوق ورودی را بر اساس اظهار خود، نقدی و به طور قطع پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را به صورت سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی تودیع و کالا را ترخیص کند و یا در صورت اعلام مغایرت، ثبت سفارش در همان لحظه اصلاح گردد.
			انطباق با استاندار	موازی‌کاری سازمان‌های متولی نمونه‌گیری و آزمایش	▪ تفاهم نامه فیمابین وزارت جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد مبنی بر حذف موازی کاری سازمان ملی استاندارد و دامپزشکی و واگذاری مسئولیت صدور مجوز به یکی از سازمان‌های مذکور به قید فوریت امضا و به فعالان اقتصادی اعلام گردد. **(مصوبه یکصدوسی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مورخ ۱۴۰۴/۵/۲۷)** ▪ سازمان‌های همجوار از دریافت اطلاعات تکراری و الزام صاحبان کالا به ارائه درخواست پذیرش خودداری کنند و ارسال درخواست از طریق سامانه جامع تجارت یا سامانه گمرک را به‌عنوان پذیرش رسمی درخواست تلقی کرده و بر اساس آن اقدامات و تشریفات لازم را بدون تأخیر آغاز نمایند. ▪ شورای عالی استاندارد، تمامی کالاهایی که از سوی وزارت جهاد کشاورزی کنترل می‌شود را به قید فوریت از شمول استاندارد اجباری خارج نماید. **(مصوبه یکصدوسی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مورخ ۱۴۰۴/۵/۲۷)** ▪ در مواردی که سازمان‌های مجوز دهنده، ملزم به اخذ آزمایش‌های مشابه و یکسان از کالای ورودی می‌باشند، نتیجه یک آزمایش برای

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

				ترخیص کالا کفایت کند و سایر سازمان‌ها موظف به پذیرش آن نتیجه بدون نیاز به برگزاری آزمون مجدد باشند.
			عدم تناسب نرخ کارمزد سازمان استاندارد با خدمات ارائه شده	▪ سازمان ملی استاندارد از محاسبه نرخ کارمزد و خدمات استاندارد برای نهاده‌های اساسی کشاورزی، ازجمله کنجاله سویا، ذرت و جو، به‌صورت ارزش ارزی منع شود و نرخ کارمزد صرفاً بر اساس هزینه‌های واقعی ارائه خدمات استاندارد و بازرسی تعیین شود. ▪ آیین‌نامه نرخ کارمزد و تعرفه خدمات سازمان استاندارد با رویکرد مبتنی بر حجم، کیفیت و نوع خدمات واقعی ارائه شده مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرد.
		شرایط ترخیص کالا	لیست محدود کالاهای مشمول ترخیص ۹۰ درصدی و انقضای مکرر مهلت مصوبه مربوطه	▪ مصوبه ترخیص درصدی کالاها در قانون امور گمرکی دائمی شود. ▪ تمام کالاهای دارای ثبت سفارش معتبر با اخذ ضمانت‌نامه معتبر از واردکننده، مشمول رویه ترخیص درصدی شوند و به‌جای نگهداری درصدی از کالا به‌عنوان تضمین در گمرک، معادل ارزش آن ضمانت‌نامه معتبر از واردکننده دریافت شود تا امکان ترخیص ۱۰۰ درصدی کالا فراهم شده و روند ترخیص تسهیل گردد.
			الزام بانک مرکزی مبنی بر اخذ تضامین جهت عودت برگ سبز گمرکی برای کالاهای اظهار شده قبل از دریافت ارز	▪ الزام بانک مرکزی مبنی بر به ارائه تضمین (معادل ۳۵ درصد ارزش کالا) جهت عودت برگ سبز گمرکی به بانک، برای کالاهایی که اظهار آن قبل از دریافت ارز می‌باشد، حذف گردد.
			عدم تطابق مهلت ارائه اسناد حمل با زمان تأمین ارز و اخذ مابه‌التفاوت ارز از تأخیر در ارائه اسناد	▪ سقف مهلت‌های ارائه اسناد حمل کالاهای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی برای رفع تعهدات ارزی، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و با أخذ نظر از تشکل‌های تخصصی مربوطه، افزایش یابد. **(مصوبه صد و بیست و ششمین جلسه شورا مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۴)** ▪ تبصره ماده (۱۷) مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی اصلاح شود به نحوی که شرط "پرداخت مابه‌التفاوت ارز بابت تأخیر در ترخیص کالا" از انتهای تبصره مذکور حذف شود. **(مصوبه صد و بیست و ششمین جلسه شورا مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۴)**

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com @iranimpex (t.me/iranimpex)